pământ sucit

Fotografii : Cosmin Bumbuţ
Texte : Tudor Mavrodin
Editura LiterNet 2004

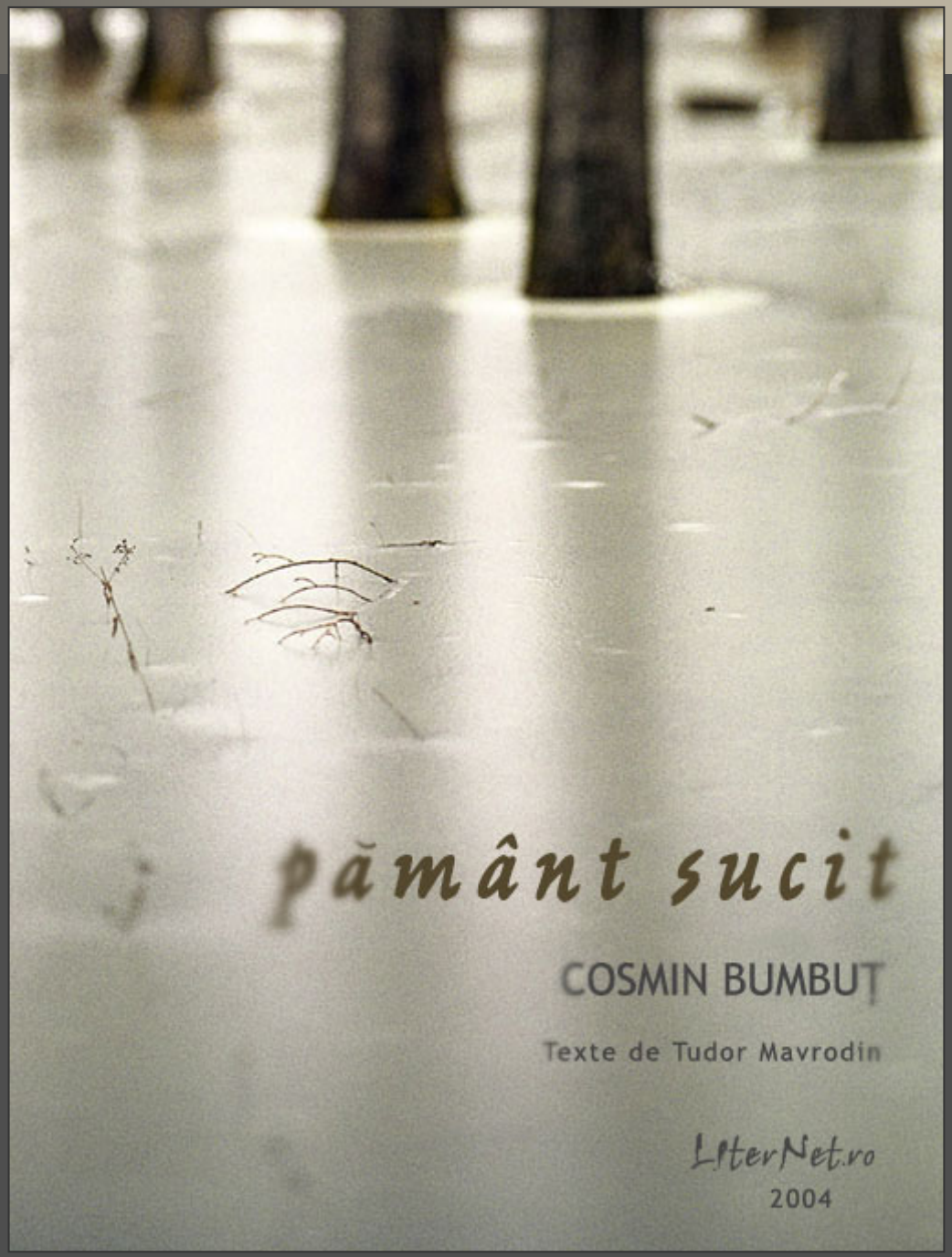

Fotografii © 2004 **Cosmin Bumbuţ** [www.bumbutz.com]
Texte © 2004 **Tudor Mavrodin**
Toate drepturile rezervate autorilor.

Redactor: Răzvan Penescu
Coperta: Iulia Cojocariu
Editor format **.pdf** Acrobat Reader: Iulia Cojocariu

© 2004 Editura LiterNet pentru versiunea .pdf Acrobat Reader
Este permisă descărcarea liberă, cu titlu personal, a volumului în acest format.
Distribuirea gratuită a cărţii prin intermediul altor situri, modificarea sau comercializarea acestei versiuni fără acordul prealabil, în scris, al Editurii LiterNet sunt interzise şi se pedepsesc conform legii privind drepturile de autor şi drepturile conexe, în vigoare.

ISBN : 973-8475-73-2

Editura LiterNet
http://editura.liternet.ro
office@liternet.ro

pământ sucit

Fotografii : Cosmin Bumbuţ
Texte : Tudor Mavrodin
Editura LiterNet 2004

Tot ce îmi amintesc din seara aia e becul roşu care atârna din tavanul băii, mirosul de *Dektol*, Led Zeppelin urcând încet dinspre casetofon şi hârtia alb lucioasă în tava cu revelator. Apăsând-o uşor cu mâna, începeam să desluşesc o umbră, două, începeam să văd oameni pe care îi cunoşteam, pe care îi fotografiasem în vacanţa de vară şi locuri de aiurea.
Există oameni şi locuri, dar în special locuri care au o frumuseţe latentă. Sunt aşa din grabă sau din aţipire. Până vine într-o zi unu', cu sensibilitate peste medie şi le arată. Apăsat. Cu degetul. Sau discret, ridicând sprânceana. Şi rămâi aşa uitându-te cât de frumos sunt rânduite lucrurile de Dumnezeu. Şi cât de simple.

Pământul mai e împărţit şi după asemănarea minţii omului. Sucit câteodată.

pământ sucit

Fotografii : Cosmin Bumbuţ
Texte : Tudor Mavrodin
Editura LiterNet 2004

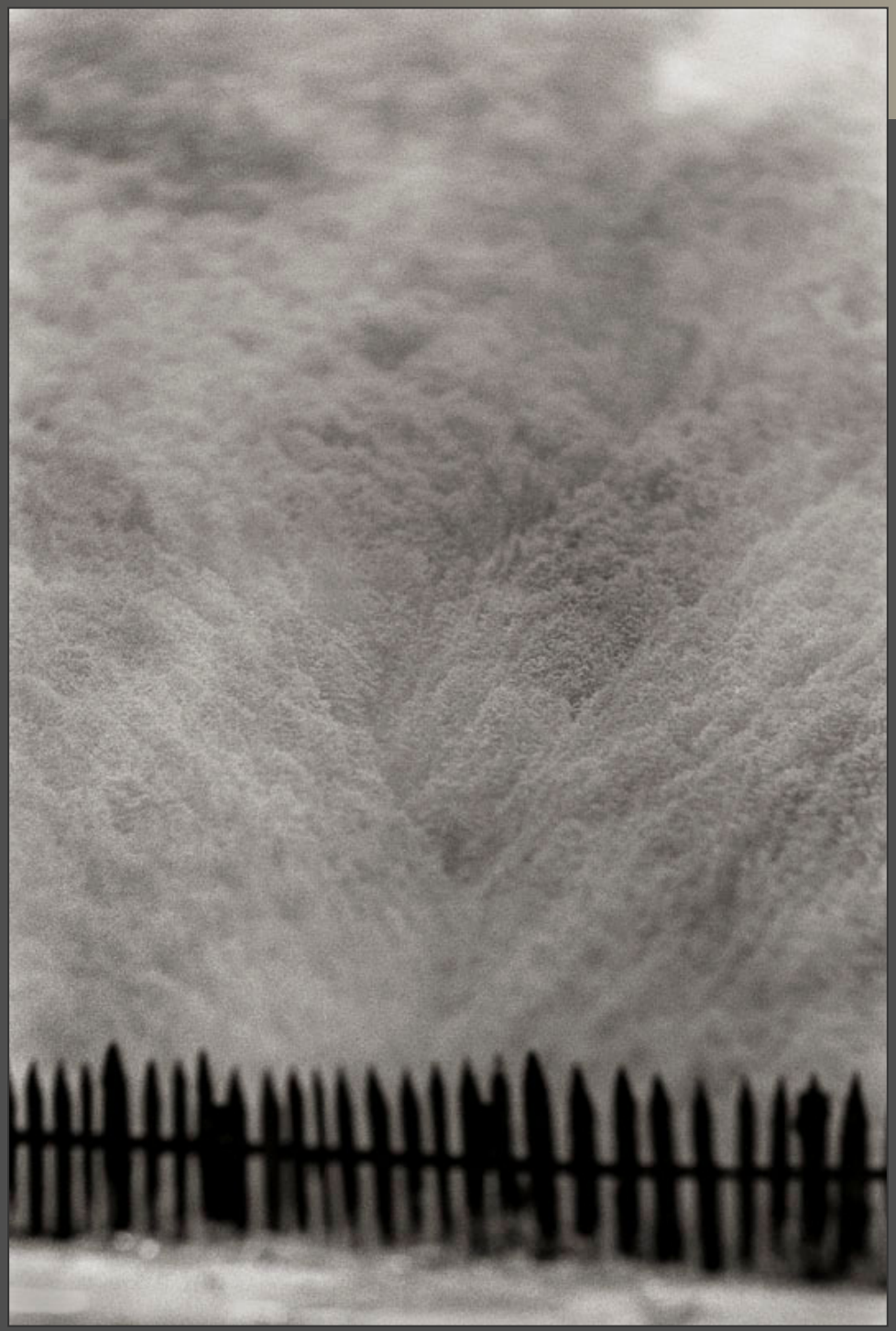

Au fost vremuri când oamenii credeau că lumea stă pe spatele unei balene enorme. Demult înghiţise prin gura uriaşă, cu apă învolburată şiroind printre sutele de dinţi ascuţiţi, trei sute de bărci cu pescari. Vrând să o pedepsească, oamenii au prins-o şi au pus pământ peste ea pe care l-au arat, au construit case în care au îmbătrânit, au avut copii şi copiii au avut la rândul lor copii. Trăgând nădejde că poate într-o bună zi, balena o să-i scuipe afară pe pescari, teferi şi nevătămaţi, cu tot cu bărcile lor.

Imaginea lucrurilor pe care le-am văzut se materializează de cele mai multe ori printr-o sănătoasă manieră cubistă (probabil încercând să percep şi dimensiunea timpului imaginea îmi apare din mai multe unghiuri simultan, descompusă în bucăţi fără o aranjare aparent logică). Făcând operaţia în sens invers şi încercând să pun logică în fragmente, imaginea finală are întotdeauna marginile dizolvate, neclare. Dar n-aş putea să zic că îmi displace.

pământ sucit

Fotografii : Cosmin Bumbuţ
Texte : Tudor Mavrodin
Editura LiterNet 2004

Îmi amintesc de un bătrân (aveam vreo şase ani pe atunci). Îl chema Pistolescu. Nea Pistolescu. Mă ţinea pe genunchi în timp ce vorbea cu tata. Nea Pistolescu ăsta fusese un om bogat. Acum vindea ţuică şi mere.
"Uite", îi zicea lui taică-miu, "vezi muntele ăla împădurit. A fost al meu". Încerc să-mi aduc aminte cum arăta muntele ăla. Dar îmi vine în minte numai figura moşului. Şi cât încerc mai tare să-mi amintesc, realizez că muntele ăla semăna perfect cu capul lui Nea Pistolescu.

pământ sucit

Fotografii : Cosmin Bumbuţ
Texte : Tudor Mavrodin
Editura LiterNet 2004

Cred că oamenii se nasc având ideea asta în cap. Bagaj genetic sau subconştient colectiv. Fără să ştie de unde vine sau să încerce să îşi explice de ce. Şi anume că pământul este o femeie. Fecundă. Cu fundul şi sânii mari.
Veneam într-o zi de la gară cu autobuzul 105. În faţa mea două femei cu şcoală puţină vorbeau despre cum e să fi însărcinată. Una din ele povestea hlizindu-se, cum ea, fiind însărcinată, a avut într-o zi poftă să mănânce pământ (sic). M-am uitat la ea discret. Din spate aducea perfect cu statuia de lut de la Cucuteni cu şolduri supradimensionate...

Când într-o zi păsările şi-au dat seama că le lipseşte un rege s-au adunat laolaltă şi una din ele s-a oferit să le fie călăuză în drumul căutării lor. Când îţi vei termina drumul poate vei afla că cel pe care îl cauţi nu este aşa cum te-ai aşteptat. Trebuie însă să mergi până la capăt şi să vezi.

Este spre toamnă, vara târziu, citesc "*Mantiq-u-ttuyoor - Adunarea păsărilor*". Într-o traducere aşa-şi-aşa. Îmi odihnesc ochii prin fereastra deschisă. Un stol uriaş taie diametral orizontul, apoi în cercuri haotice dispare. Înfricoşător.

Povestea era cam aşa:
Lumea era cocoţată deasupra apei pe patru stâlpi. Stâlpii Pământului. Dar pe unul l-a ros un peşte. Pământul fiind foarte greu, capetele stâlpilor neroşi au intrat în el şi i-au împins coaja-n sus făcând dealurile, văile şi munţii. Alţii spun că în locul ăla unde a fost stâlpul ros, o bucată s-a desprins şi o apă nesfârşită a apărut în locul ei.
Privesc în jos prin hubloul avionului printre nori. Văd un deal ca un colac săsesc şi podeaua îmi pare mai subţire decât foiţa de ţigară.

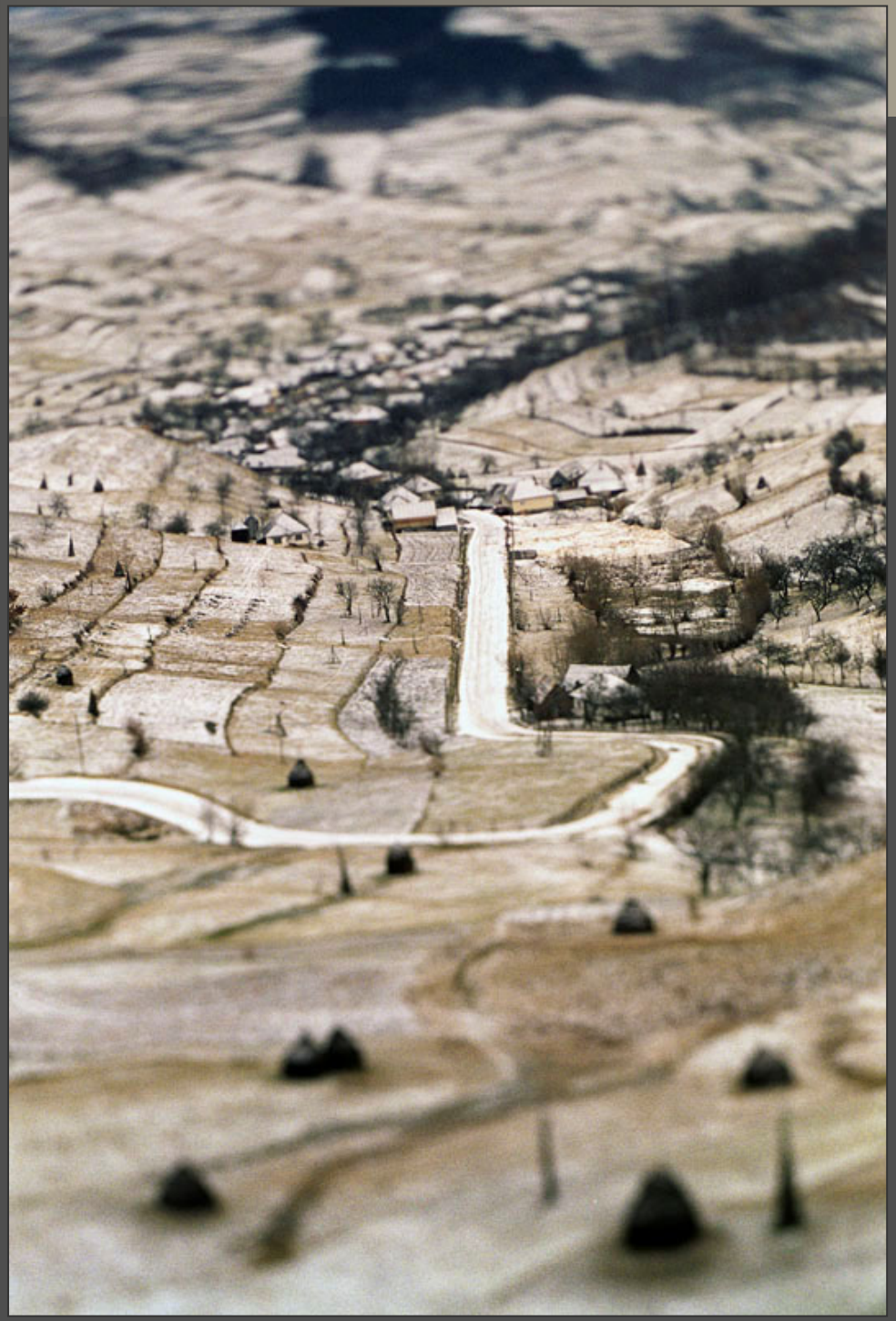

Drumurile - întotdeauna le-am considerat cea mai rafinată formă de "artă a pământului". Sunt aşa, ca semnele de punctuaţie care dau coerenţă spaţiului.

Pământul n-a fost urzit de la Dumnezeu aşa cum e azi. A fost străveziu cum e sticla. Puteai să vezi ce se ascundea într-însul. Şi cât s-a străduit Cain să-l ascundă pe Abel mort, zadarnică i-a fost truda. Oricât de adânc şi-ar fi îngropat fratele, chip să-l ascundă nu era. Pământul s-a întunecat atunci îngrozit. Şi a rămas aşa până azi.

pământ sucit

Fotografii : Cosmin Bumbuţ
Texte : Tudor Mavrodin
Editura LiterNet 2004

Pe urmă oamenii au aflat că pământul e viu. Când au dat să are brazda au văzut cum sângele şiroia din el. Bucovinenii spun că Dumnezeu i-ar fi întrebat:
"De ce nu mai araţi măi oameni buni?"
"Păi cum să arăm Doamne dacă plugul nostru e tot plin de sânge"
"Mergeţi acum şi araţi"
Când au tras brazdă nouă au văzut că nu mai era sânge. Îl prefăcuse Dumnezeu să fie alb.

La un moment dat, mă gândeam (aşa aiurea) cum ar fi să mă retrag undeva în munţi. Să fiu bărbos. Să cresc o capră şi să fiu aproape genial. Am pufnit în râs. Am realizat atunci că sunt oameni care au vocaţia pământului şi alţii care nu o au. Simplu.

Eu nu am avut "Bunici-la-Ţară". Am copilărit în Sectorul 6, suflând cornete din hârtie prin tuburi de plastic. Tabloul rural se compune dintr-un colaj de secvenţe văzute accidental cu coada ochiului, citite sau prinse din goana maşinii.

pământ sucit

Fotografii : Cosmin Bumbuţ
Texte : Tudor Mavrodin
Editura LiterNet 2004

Există oameni care au o cultură vizuală enormă. Persoane care pot fi erudite prin bucuria de "a vedea" şi înţelepciunea de a şti cum să o facă.
La fel există fotografi esenţiali. Am zis-o şi cu altă ocazie, la ei imaginea este mai mult o luptă cu lumina şi mai puţin cu suprafeţele. Chiar dacă aparent lucrurile nu stau aşa.

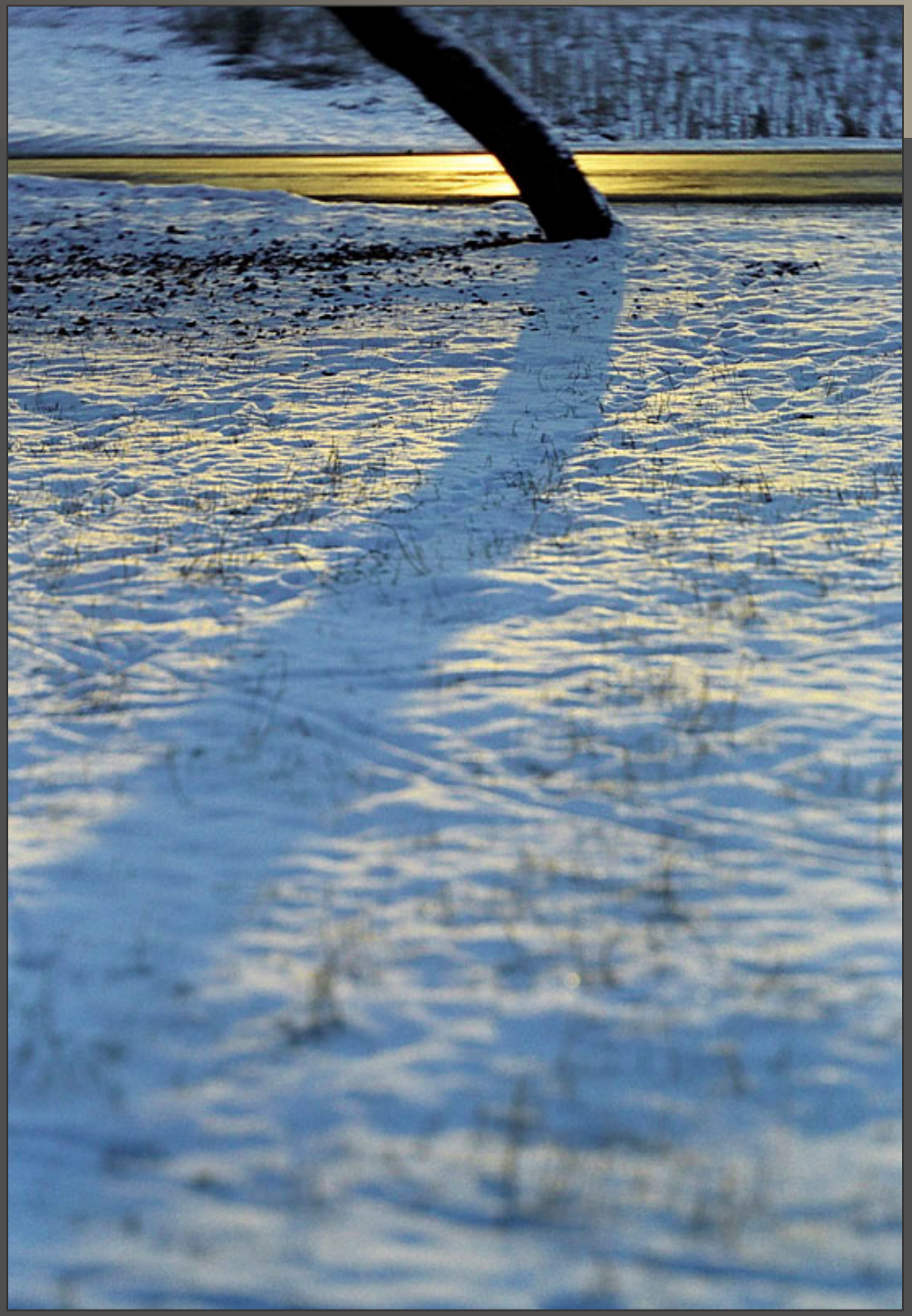

Nu poţi să nu fi mistic trăind la ţară. Zic eu. Este de ajuns să vezi cum aerul ăla e pictat în aurul subţire al iconarilor.

pământ sucit

Fotografii : Cosmin Bumbuţ
Texte : Tudor Mavrodin
Editura LiterNet 2004

Prin anii '60-'70, sătui de consumism - sau poate dintr-o enormă plictiseală - o mână de oameni a creat un val în artele vizuale numit "arta pământului". Ţărmuri ambalate în folie de plastic, şanţuri în deşert, stăvilare, bulgări de pământ şi movile de boabe de grâu. Totul într-o frenezie nebună de dominare a spaţiilor monumentale sau o căutare zadarnică a rădăcinilor.

Sunt toate lucrurile acolo. Aşa cum le-ai vrut. Imaginea se recompune în dreptunghiul pentaprismei, decupat în întuneric. Eşti un singur ochi dizolvat prin pătratul de sticlă. Armezi. Clar şi precis - până la capăt. Inelul diafragmei. Şarful. Arătătorul încordat pe declanşator. Îl relaxezi. Un pic mai spre stânga. Respiraţia oprită. Universul tău măsoară acum treizeci şi cinci de milimetri. Totul e perfect. Declanşezi.
Expiră.

1,618. Secţiunea de aur, triunghiul şi numărul de aur, seria Fibonacci, problema mediei şi a extremei raţii. Există un frumos care se poate traduce matematic şi atât. O reacţie chimică în organism sau naiba ştie ce. Gândurile vin de-a valma atunci când văd ceva care să-mi placă foarte mult. Gândurile nu sunt într-o înşiruire logică. Ies dintr-o expoziţie sau văd un film bun şi abia articulez greoi un "Ce mişto" de care îmi e şi ruşine. Fără puterea de a distila senzaţia în cuvinte.

Răsfoiesc o broşură franţuzească despre "La forêt de Fontainebleau" şi şcoala de la Barbizon. Dau repede paginile despre Rousseau şi Millet tăind în diagonală textul; sunt aproape de sfârşit. Găsesc ceea ce caut "Les petits maîtres" (*Parmi les étrangers: les Roumains Andreescu et Grigorescu, les Américains Babcock et Hunt*). Pun semn şi răsfoiesc mai departe. Sunt câteva poze cu un rest de pădure cheală, primăria din Barbizon şi cam atât. Mă consolez văzând că şi americanii sunt trecuţi tot la pictori minori şi la gândul că ăia mari, francezii, n-au avut norocul să picteze o pădure cu adevărat frumoasă în viaţa lor.

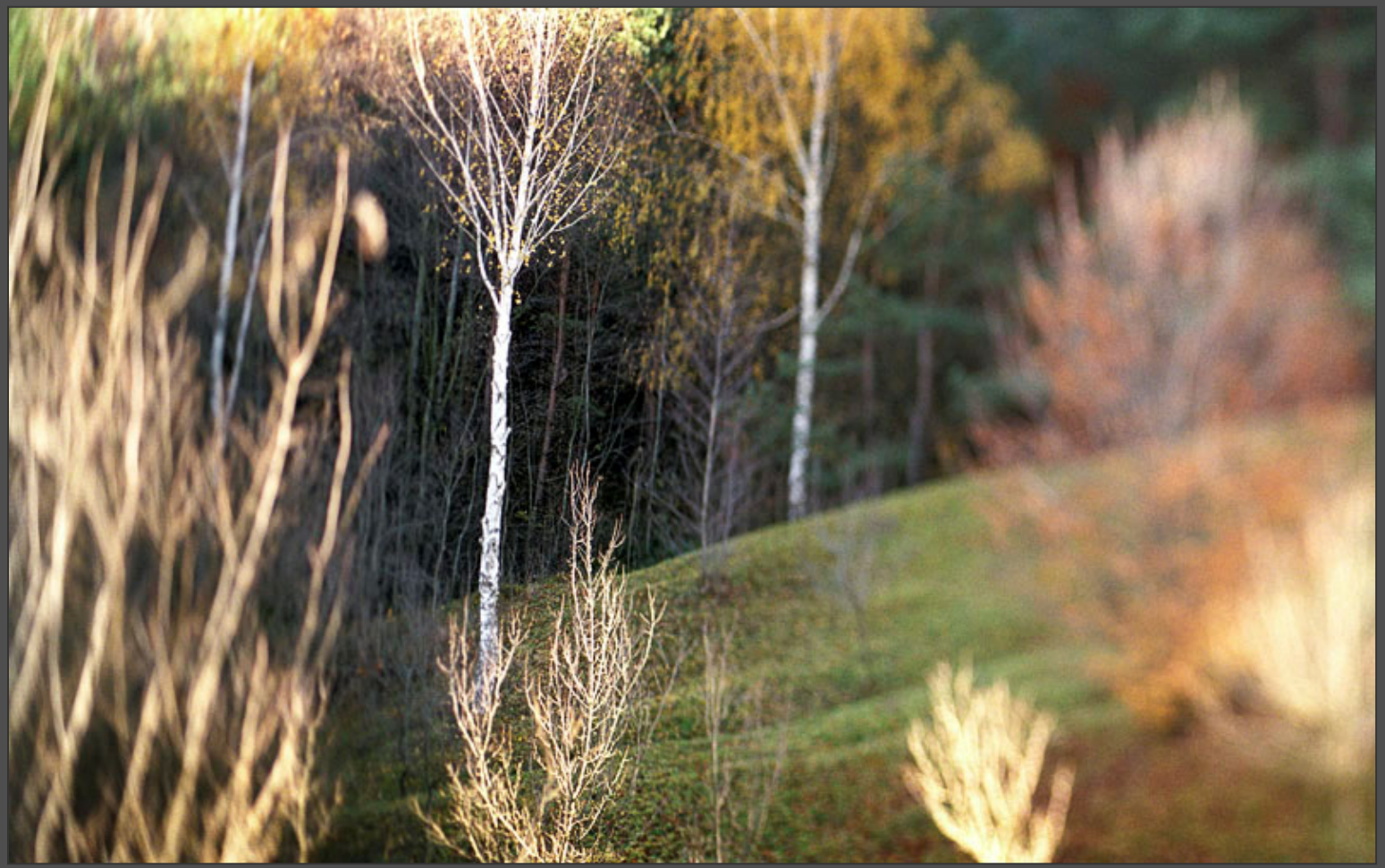

Îmi aduc aminte că fiind eu şcolar silitor, maica-mea îmi cumpăra cărţi frumoase (care se găseau greu pe atunci). Una din ele era cu basme fantastice ucrainene (foarte frumoase cărţi pentru copii făceau ruşii). Aici am văzut, desenaţi, cei mai frumoşi mesteceni. Acum nu ştiu exact dacă ăia erau cei mai frumoşi, sau pur şi simplu îmi păreau aşa pentru că, de după ei, stătea să apară Miezul-Nopţii. Călare.

pământ sucit

Fotografii : Cosmin Bumbuţ
Texte : Tudor Mavrodin
Editura LiterNet 2004

Stau şi mă uit de vreo cincisprezece minute la nişte fotografii de Cosmin Bumbuţ. Perspective distorsionate, adâncimi plate, garduri, copaci şi câmpuri se decantează în imagini care sunt împotriva oricăror legi ale opticii. Am senzaţia unor fotografii făcute direct pe cortex, acolo unde se definesc percepţiile vizuale şi unde resturi de imagini de aiurea produc visul. Fotografiile unor pământuri sucite.